

ส่งออกไทยรุกห่วงโซ่อุปทานภาคบริการในจีน...จุดเปลี่ยนที่น่าสนใจ

โดย นางขวัญใจ เตชเสนสกุล

ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

เศรษฐกิจจีนที่ชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเป็นผลจากนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจของจีนที่ต้องการลดบทบาทของภาคการค้าระหว่างประเทศ และหันมาพึ่งพาเศรษฐกิจในประเทศมากขึ้น ซึ่งการปฏิรูปดังกล่าวส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานของภาคการผลิตของจีน รวมถึงไทย ทำให้การส่งออกของไทยไปจีนปี 2558 มีมูลค่าราว 23,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ต่ำสุดในรอบ 5 ปี อย่างไรก็ตาม แม้เศรษฐกิจจีนในภาพรวมมีแนวโน้มชะลอตัว แต่ภาคบริการของจีนยังขยายตัวดีและก้าวเข้ามามีบทบาทมากขึ้นต่อเศรษฐกิจจีน ดังเห็นได้จากสัดส่วนภาคบริการต่อ GDP ของจีนในปี 2558 อยู่ที่ราว 50% เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ซึ่งอยู่ที่ 46% ขณะเดียวกันดัชนี PMI ภาคบริการของจีนในเดือนมกราคม 2559 อยู่ที่ระดับ 52.4 สูงสุดในรอบ 6 เดือน และสูงกว่าระดับ 50 ต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 18 สวนทางกับเศรษฐกิจจีนที่กำลังชะลอตัวในปัจจุบัน

การขยายตัวของภาคบริการในจีนมีแรงสนับสนุนจากหลายภาคเศรษฐกิจ อาทิ การขนส่ง ในปี 2558 การขนส่งสินค้าทั้งทางถนน ทางเรือ และทางอากาศในจีนขยายตัวในระดับ 6-8% ขณะที่การขนส่งผู้โดยสารขยายตัวกว่า 10% นอกจากนี้ จีนกำลังอยู่ในช่วงปฏิรูปภาคขนส่งครั้งใหญ่ โดยมีการนำรถยนต์ไฟฟ้ามาใช้มากขึ้น ส่งผลให้ยอดขายรถยนต์ไฟฟ้าในปี 2558-2563 มีแนวโน้มขยายตัวสูงถึงปีละ 34% การก่อสร้าง รัฐบาลจีนให้ความสำคัญกับการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน โดยอัดฉีดงบประมาณในปี 2559 สำหรับสร้างรถไฟความเร็วสูงกว่า 8 แสนล้านหยวน และโครงการชลประทานอีกราว 1.15 แสนล้านหยวน นอกจากนี้ แม้เศรษฐกิจจีนจะชะลอตัว แต่ด้วยจำนวนประชากรที่มีมาก และชนชั้นกลางที่เพิ่มขึ้น ทำให้ยอดขายที่อยู่อาศัยและอาคารพาณิชย์ปี 2558 ขยายตัวในระดับ 14-16% **โทรคมนาคม** นอกจากจีนเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในโลกแล้ว ราว 3 ใน 4 ของประชากรจีนใช้สมาร์ทโฟน ทำให้ในช่วงที่ผ่านมาตลาดสมาร์ทโฟนของจีนเติบโตอย่างรวดเร็ว จนหลายบริษัทก้าวขึ้นมาเป็นผู้ผลิตสมาร์ทโฟนที่มีส่วนแบ่งตลาดลำดับต้นๆ ของโลก อาทิ Xiaomi และ Huawei การท่องเที่ยว ในปี 2558 นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวในจีนราว 134 ล้านคน ขยายตัว 4% สร้างรายได้สูงถึง 1.14 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ **โรงแรมและร้านอาหาร** ได้รับอานิสงส์จากการท่องเที่ยวที่ขยายตัวดี ส่งผลให้รายได้จากบริการร้านอาหารและเครื่องดื่มของจีนสูงถึง 3 แสนล้านหยวน ขยายตัว 12% ในปี 2558 ขณะที่ธุรกิจโรงแรมในจีนขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ผู้ประกอบการโรงแรมยักษ์ใหญ่ของโลกหลายรายวางแผนขยายธุรกิจในจีน โดยเฉพาะโรงแรมระดับกลางที่ตอบโจทย์ลูกค้าที่มีรายได้ปานกลางที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น

การเติบโตของภาคบริการในจีนนับเป็นโอกาสสำคัญของการส่งออกสินค้าไทย สังเกตได้จาก แม้การส่งออกของไทยไปจีนปี 2558 โดยรวมหดตัว แต่การส่งออกของไทยไปจีนในหลายกลุ่มสินค้าที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการกลับขยายตัวดี อาทิ **กลุ่มขนส่ง** อาทิ ส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์ (ขยายตัว 66%) ตามยอดขายรถยนต์ในจีนที่ยังขยายตัวดี **กลุ่มวัสดุก่อสร้าง** อาทิ แผงสวิตช์และแผงควบคุมกระแสไฟฟ้า (ขยายตัว 37%) ลวดและตะปู (ขยายตัว 17%) ก๊อกรวาลล์ และส่วนประกอบ (ขยายตัว 17%) อุปกรณ์เหล่านี้ใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัยและอาคารพาณิชย์ ตลอดจนโครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ **กลุ่มโทรคมนาคม** อาทิ แผงวงจรไฟฟ้า (ขยายตัว 111%) ส่วนหนึ่งนำไปผลิตสมาร์ทโฟนที่กำลังขยายตัวดี เช่นเดียวกับเครื่องโทรศัพท์และอุปกรณ์ที่ขยายตัว 80% **กลุ่มโรงแรมและร้านอาหาร** อาทิ ที่นอน หมอน พูก (ขยายตัว 302%) กุ้งสด แซ่เหียน แซ่แข็ง (ขยายตัว 117%) ผลไม้กระป๋องและแปรรูป (ขยายตัว 19%) สอดคล้องกับการเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยวและความต้องการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของชนชั้นกลางในจีน

ท่ามกลางการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนดังกล่าว ผู้ส่งออกไทยควรพิจารณาโอกาสในการส่งออกสินค้าที่สอดคล้องกับภาคบริการของจีนที่ยังขยายตัวได้ดี ซึ่งสินค้าหลายชนิดล้วนเป็นสินค้าที่ไทยมีความถนัดและมีศักยภาพในการแข่งขัน ซึ่งหากสินค้าไทยสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานของภาคบริการในจีนได้เหมือนที่เชื่อมโยงกับภาคการผลิต ก็จะช่วยให้การส่งออกของไทยไปจีนกลับมาขยายตัวได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว